

UDRŽATEĽNÉ MESTÁ V KONTEXTE ZMENY KLÍMY

POKROK V REALIZÁCII KONCEPCIE MESTSKÉHO ROZVOJA SR DO ROKU 2030

16.10.2018, Bratislava

Prehľad prípravy a obsahu koncepcie

Implementácia a dosiahnutý pokrok

Diskusia

POSTUP PRÍPRAVY KONCEPCIE

Zber podnetov

- prieskum o rozvojových prioritách slovenských miest (2013-2014)
- etablovanie pracovnej skupiny pre mestský rozvoj (1/2014)
- sústavné sledovanie procesov v medzinárodnom, najmä európskom prostredí (príprava agendy pre mestá, príprava konferencie Habitat III, 20.10.2016)

Analýza stavu

- spracovanie analýzy stavu – východiskový materiál pre tvorbu koncepcie (12/2014)
- rokovania pracovnej skupiny pre mestský rozvoj (2014-2015-2016)
- spracovanie špecializovaných štúdií – vymedzenie mestských regiónov, dostupnosť obcí, mestská chudoba (2014 - 2016)

Návrh a schválenie koncepcie

- príprava štruktúry predbežného návrhu (do 14.3.2017)
- verejné konzultácie vrátane diskusií s pracovnou skupinou (03 – 06/2017)
- spracovanie verzie na VPK a MPK (07/2017)
- vnútrorezortné a medzirezortné pripomienkové konanie (12/2017)
- koncepcia bola prijatá vládou SR uznesením č. 5 zo dňa 10. januára 2018

ZOZNAM SUBJEKTOV ZAPOJENÝCH DO PRACOVNEJ SKUPINY PRE MESTSKÝ ROZVOJ

- Združenie miest a obcí Slovenska,
- Únia miest Slovenska,
- Mesto Banská Bystrica,
- Hlavné mesto SR Bratislava,
- Mesto Košice,
- Mesto Nitra,
- Mesto Prešov,
- Mesto Trenčín,
- Mesto Trnava,
- Mesto Žilina,
- Úrad podpredsedu vlády SR pre investície a informatizáciu (nahradil Kanceláriu podpredsedu vlády SR pre investície),
- Ministerstvo životného prostredia SR,
- Ministerstvo pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR,
- Ministerstvo hospodárstva SR,
- Ministerstvo vnútra SR,
- Úrad splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti,
- mimovládne organizácie pôvodne nominované Kanceláriou splnomocnenca vlády SR pre rozvoj občianskej spoločnosti - (Partners for Demographic Change, Priatelia Zeme – CEPA),
- Katedra verejnej správy a regionálneho rozvoja Národohospodárskej fakulty Ekonomickej univerzity v Bratislave,
- Katedra humánnej geografie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave,
- Fakulta architektúry Slovenskej technickej univerzity v Bratislave,
- Ústav manažmentu Slovenskej technickej univerzity v Bratislave,
- Ekonomický ústav Slovenskej akadémie vied,
- Sociologický ústav Slovenskej akadémie vied,
- Fakulta európskych štúdií a regionálneho rozvoja Slovenskej poľnohospodárskej univerzity v Nitre,
- Slovenská komora architektov,
- Spoločnosť AUREX spol. s r. o.,
- Zväz stavebných podnikateľov Slovenska,
- STRABAG – ZIPP Development s.r.o.,
- Národná asociácia realitných kancelárií Slovenska,
- Inštitút urbánneho rozvoja.

Obsah dokumentu

Koncepcia mestského rozvoja SR do roku 2030

Obsah

1	Úvod	2
2	Východiská koncepcie	3
2.1	Medzinárodný kontext.....	4
2.1.1	Európska únia.....	4
2.1.2	Organizácia spojených národov	5
2.2	Národný kontext.....	6
3	Analýza existujúceho stavu miest v SR.....	8
3.1	Základná charakteristika miest.....	9
3.2	Stav spravovania miest.....	13
4	Existujúce nástroje rozvoja a ich charakteristika	15
5	Aktéri mestského rozvoja	17
6	Ciele koncepcie, vízia a princípy mestského rozvoja SR	19
7	Návrh opatrení a úloh	22
7.1	Posilnenie úlohy rozvoja miest v kontexte regionálneho rozvoja, partnerstvo a spolupráca.....	22
7.2	Štrukturálne zmeny vo fungovaní miest.....	24

KONCEPCIA MESTSKÉHO ROZVOJA SLOVENSKEJ REPUBLIKY DO ROKU 2030

- **Koncepcia je rámcový celoštátny dokument, cieľom ktorého je zhodnotiť aktuálny stav oblasti rozvoja miest, vytvoriť predpoklady pre partnerský prístup verejnej správy, podnikateľov a občianskej spoločnosti, zlepšiť správu verejných záležitostí a zároveň vytvoriť predpoklady pre systémové zmeny súčasného stavu. Navrhované opatrenia smerujú k systémovo lepšiemu prístupu a vytvoreniu podmienok pre optimálny a cielenejší rozvoj mestských území na Slovensku.**
- **Koncepcia má bez zásahu do ústavou stanovených právomocí samospráv podporiť ciele koordináciu a zapájanie rôznych subjektov tak, aby sa slovenské mestá v dlhodobom horizonte lepšie prispôbovali novým výzvam, boli udržateľné, produktívne a odolné.**

CIELE MESTSKÉHO ROZVOJA

**ZDRAVÉ
SÍDELNÉ
PROSTREDIE
PRE KVALITNÝ
ŽIVOT**

pracovné príležitosti,
bývanie a iné služby

kvalitný urbanizmus,
architektúra, životné
prostredie

**PRODUKTÍVNE
MESTÁ**

mestá efektívne
zhodnocujúce svoje zdroje

mestá tvoriace pridanú
hodnotu

PRINCÍPY MESTSKÉHO ROZVOJA

STRATEGICKÉ ROZHODOVANIE

rozvoj miestnych zdrojov a potenciálu, reakcia na globálne trendy

prioritizácia potrieb s ohľadom dostupné zdroje; kontinuálne hodnotenie a aktualizovanie stratégií

INTEGROVANÝ PRÍSTUP

horizontálna integrácia: naprieč odvetvovými oblasťami

spolupôsobenie rôznych úrovní správy vrátane účasti súkromného a občianskeho sektora

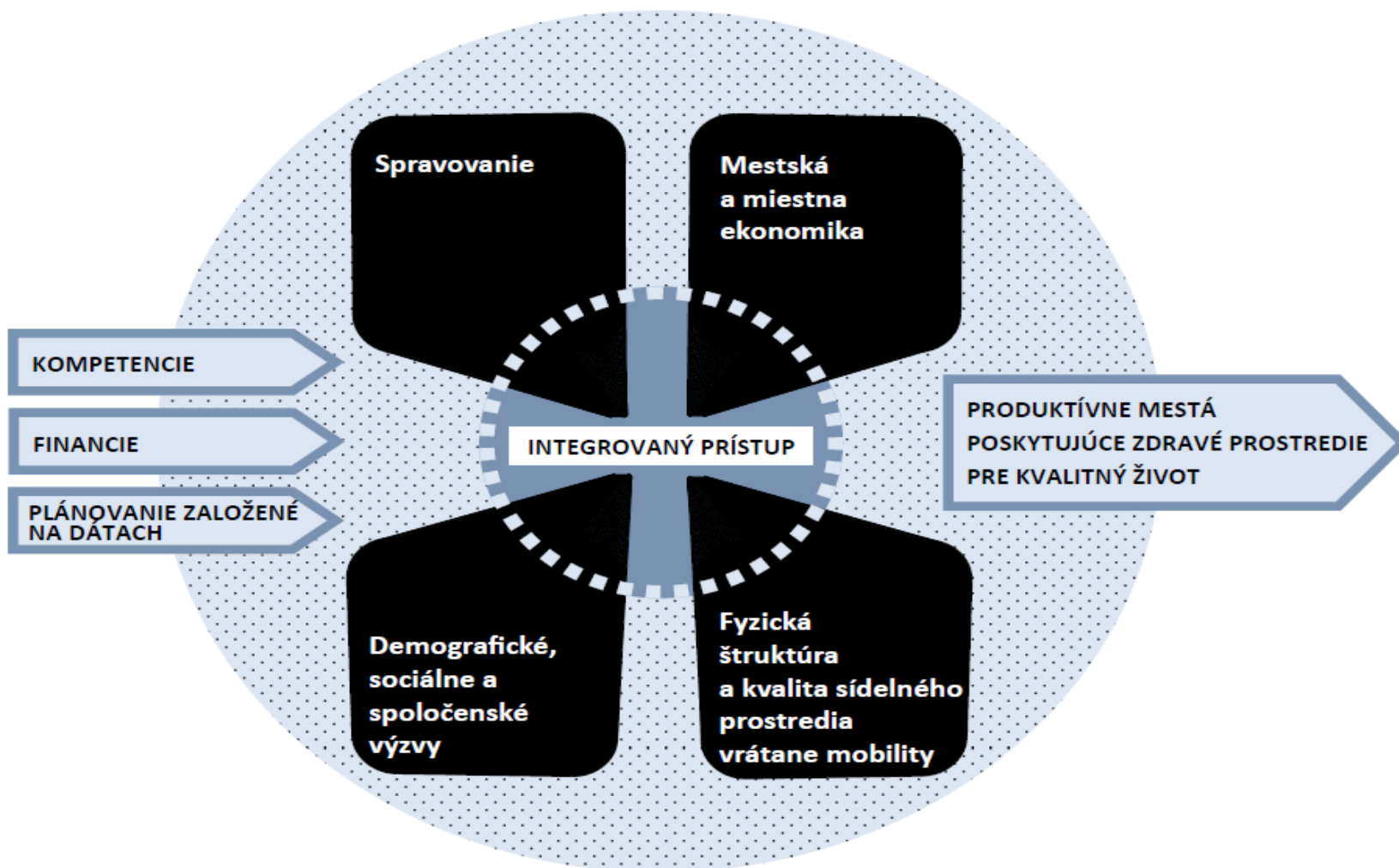
ROZVOJ ŠIRŠÍCH MESTSKÝCH ÚZEMÍ

rozvoj a spolupráca presahujúca administratívne hranice samospráv

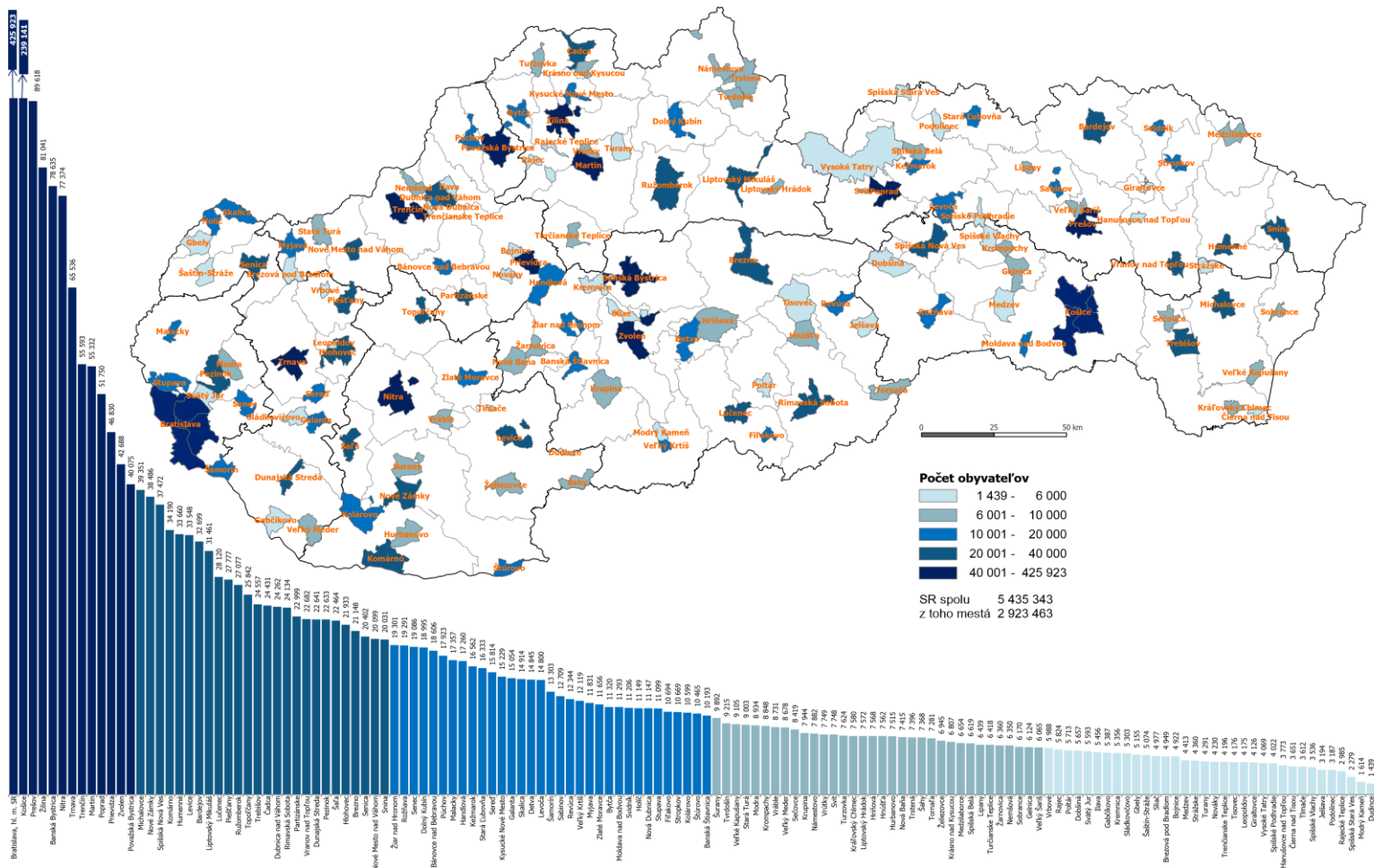
polycentrická viacúrovňová správa územia a vzájomná koordinácia

SCHÉMA MESTSKÉHO ROZVOJA

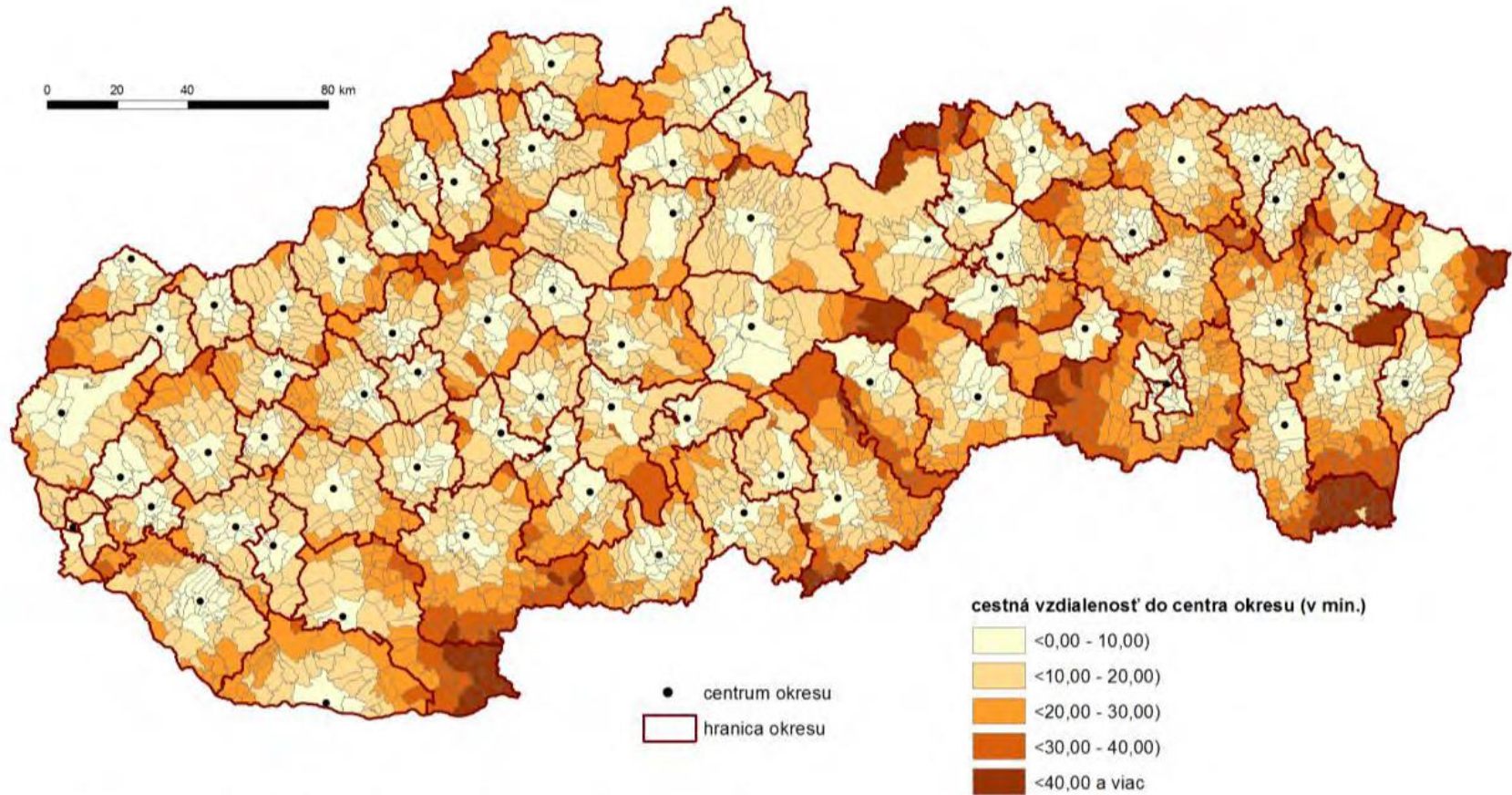

SLOVENSKÉ MESTÁ

Zdroj: Štatistický úrad SR

Teoretické vymedzenie mestských regiónov

* okresy v zmysle územného a správneho usporiadania z roku 1996, v súčasnosti administratívne jednotky

Vymedzenie miest a mestských regiónov na Slovensku, vrátane zhodnotenia funkčných typov sídiel, na báze hustoty obyvateľstva, s použitím rastrovej technológie, Katedra humánnej geografie a demografie prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského, štúdia 2014

OPATRENIA I.

**Posilnenie
úlohy miest
v regionálnom
rozvoji
partnerstvo
a spolupráca**

- **prehľad služieb** poskytovaných na úrovni obcí so statusom mesta, okresných úradov a samosprávnych krajov s dôrazom na ich prepojenosť a spoluprácu. **Súčasťou prehľadu bude osobitná časť venovaná hlavnému mestu Bratislava a mestu Košice s dôrazom na ich postavenie a vzťahy s mestskými časťami. (12/2018)**
- aktívne participovať v procese zavádzania systému strategického plánovania a riadenia **v štátnej správe** (priebežne)
- **platforma** pre rozvoj slovenských miest (06/2018)
- **prepojenie existujúcich informačných zdrojov** o prístupoch, podporných nástrojoch a príkladoch úspešnej praxe pre mestá (06/2018)
- pilotne analyzovať **prepojenosť vybraného okruhu miest a ich bezprostredného okolia** (mestské funkčné územie) a pozitíva spolupráce (12/2019)
- podporovať **vytváranie a rozvoj územných štruktúr spolupráce** miest a obcí v ich zázemí a spracovanie spoločných integrovaných plánov (priebežne)
- mestský rozvoj ako neoddeliteľná **súčasť politiky regionálneho a územného rozvoja** (06/2019)
- zaradiť podporu udržateľného integrovaného rozvoja miest a ich funkčných území medzi **národné priority pri rokovaní o príprave budúcej kohéznej politiky** EÚ (priebežne až do schválenia KP 2020+)

1.1. prehľad služieb ...

Pripraviť prehľad služieb poskytovaných na úrovni obcí so statusom mesta, okresných úradov a samosprávnych krajov s dôrazom na ich prepojenosť a spoluprácu. Súčasťou prehľadu bude osobitná časť venovaná hlavnému mestu Bratislava a mestu Košice s dôrazom na ich postavenie a vzťahy s mestskými časťami.

- dohoda o spolupráci s MV SR, rozdelenie úloh
- v štádiu pripomienkovania je štúdia – „spracovaný prehľad služieb poskytovaných na úrovni obcí so statusom mesta, okresných úradov a samosprávnych krajov s dôrazom na ich spoluprácu“
- návrh samostatnej pracovnej podskupiny

Termín: 31.12.2018

Gestor: MDV SR

Spolupráca: MV SR

1.2. zavádzanie systému strategického plánovania

Aktívne participovať v procese zavádzania systému strategického plánovania a riadenia v štátnej správe a podporovať prepojenie týchto dokumentov so strategickými zámermi územnej samosprávy vrátane získania podpory pre mestský rozvoj v rámci pripravovaného Národného infraštruktúrneho plánu. (MDV SR, ÚPVII, ÚV SR, MK SR) + spolupráca strešných orgánov samospráv (ZMOS, ÚMS, SK 8, K 8)

prepájanie dokumentov so strategickými zámermi územnej samosprávy vrátane získania podpory pre mestský rozvoj v rámci pripravovaného Národného infraštruktúrneho plánu. (MDV SR, ÚPVII, ÚV SR, MK SR) + spolupráca strešných orgánov samospráv (ZMOS, ÚMS, SK 8, K 8)

Termín: priebežne

1.3. vytvoriť platformu ...

Vytvoriť „Platformu pre rozvoj slovenských miest“, úlohou ktorej bude najmä odborná diskusia o princípoch a praktických aplikáciách integrovaného manažmentu rozvoja miest.

Termín: 30.06.2018

Gestor: MDV SR

- vytvorený štatút Platformy
- identifikovaní a nominovaní účastníci a vyžiadanie nominácií
- vyhľadávanie partnerov do pracovných podskupín
- zvolanie prvého stretnutia Platformy vrátane avizovania tematických podskupín

ŠTATÚT PLATFORMY PRE ROZVOJ SLOVENSKÝCH MIEST

• Článok 2

• Pôsobnosť platformy

- Platforma je zriadená na odbornú podporu ministerstva pri riešení otázok súvisiacich s problematikou rozvoja slovenských miest. Platforma:
- spolupracuje pri príprave návrhov strategických, koncepčných a programových materiálov v oblasti mestského rozvoja, príprava ktorých je v pôsobnosti ministerstva;
- spolupracuje pri napíňaní úloh vyplývajúcich z Koncepcie mestského rozvoja Slovenskej republiky do roku 2030;
- slúži na výmenu skúseností z praxe a odborných poznatkov v oblasti mestského rozvoja.
- Platformu tvorí predseda platformy, podpredseda platformy, tajomník platformy a ďalší členovia platformy.

Pracovné podskupiny platformy:

- pracovný trh
- dáta-info-platformy
- politiky – financovanie
- podporný finančný nástroj
- klíma a životné prostredie
- zanedbané a nevyužívané územia (brownfieldy)

Spoločná pracovná skupina:

- udržateľná mobilita

**Do pracovných podskupín je možnosť sa hlásiť
do 30.11.2018**

1.4. vytvoriť prepojenie rôznych existujúcich informačných platforiem

Termín: 31.12. 2020

Gestor: MDV SR

Spolupráca: ÚPVII

- mapovanie existujúcich zdrojov poskytujúcich informácie o prístupoch, podporných nástrojoch a úspešnej praxe pre mestá

1.5. pilotne analyzovať prepojenosť vybraných miest s okolitými obcami

Skúmanie pozitívnych externalít pre subjekty a obyvateľov v danom území (funkčné územie)

Termín: 31.12.2019

Gestor: ÚV SR

Spolupráca: MDV SR
MV SR, MH SR

- rokovane so sekciou regionálneho rozvoja Úradu vlády SR
- dohoda o pravidelných rokovaníach a postupe

1.6. podporovať vytváranie a rozvoj územných štruktúr spolupráce miest a obcí v ich zázemí a vznik ich integrovaných strategických plánovacích dokumentov

- rokovanie so sekciou regionálneho rozvoja Úradu vlády SR a ZMOS
- dohoda o pravidelných rokovaníach a postupe

Termín: priebežne

Gestor: ÚV SR

Spolupráca: MDV SR

1.7.v stratégii regionálneho rozvoja integrovať mestský rozvoj

Termín: 30.6.2019

Gestor: ÚV SR

Spolupráca: MDV SR

- rokovanie so sekciou regionálneho rozvoja Úradu vlády SR a ZMOS
- dohoda o pravidelných rokovaníach a postupe
- definovanie špecifických cieľov a nástrojov podpory rozvoja miest a mestských funkčných území

1.8. zaradiť podporu udržateľného mestského rozvoja medzi národné priority kohéznej politiky

Termín: priebežne až do schválenia Partnerskej dohody po roku 2020

Gestor: ÚPVII - CKO

Spolupráca: ÚV SR, MDV SR

- dôsledné vyjednávanie o fungovaní Európskej urbánnej iniciatívy a zachovaní OP URBACT

OPATRENIA II.

Štrukturálne zmeny vo fungovaní miest

- zhodnotiť **dostupnosť existujúcich dát** potrebných na korektné výstupy o rozvoji miest a v prípade potreby rozšíriť, resp. upraviť cielene zbierané dáta (12/2018)
- analyzovať možnosť zavedenia **pilotného podporného nástroja na podporu mestského rozvoja** a analyzovať možnosti rozšírenia podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania o projekty návratného financovania v oblasti mestského rozvoja (12/2019)
- analyzovať **prekážky v zhodnocovaní nevyužívaných a zanedbaných území v intraviláne miest** a navrhnúť podporné opatrenia (06/2012)
- cielene podporovať zlepšenie dostupnosti miest prostredníctvom **zvyšovania preferencie verejnej osobnej dopravy**, podpora nemotorovej dopravy (priebežne)
- podporovať prístup miest smerom k adaptácii na prebiehajúce, ako aj predpokladané **dôsledky zmeny klímy** (priebežne)
- podporovať **ochranu biodiverzity** v mestách a obciach (ochranou a tvorbou zelenej infraštruktúry, prepojením aktivít pre ochranu biodiverzity a zdravia ľudí a podobne) (priebežne)

2.1. zhodnotiť dostupnosť existujúcich dát potrebných na korektné výstupy o rozvoji miest

Termín: 31.12.2018

- spracovaná štúdia,
- permanentná diskusia so Slovenským štatistickým úradom a vlastníkmi pasívnych lokalizačných dát

2.2. analyzovať možnosť zavedenia podporného pilotného nástroja na rozvoj miest

Termín: 31.12.2019

Gestor: MDV SR

Spolupráca: MH SR, ÚPVII

- predbežná analýza možnosti o rozšírenia podpory zo Štátneho fondu rozvoja bývania o projekty návratného financovania v oblasti mestského rozvoja

2.3. analyzovať prekážky v zhodnocovaní nevyužívaných a zanedbaných území

Termín: 30.6.2019

Gestor :MDV SR, MŽP SR

Spolupráca: MH SR,

ZMOS, ÚMS, K 8, SK 8

- súčinnosť so Slovenskou agentúrou životného prostredia, naplánovaný dotazníkový prieskum medzi samosprávami a stakeholdrami

2.4. cielene podporovat' dostupnost' miest prostredníctvom verejnej a nemotorovej dopravy

Termín: priebežne

Gestor: MDV SR

Spolupráca: MPRV SR

- založenie spoločnej medzirezortnej skupiny v úzkej spolupráci so samosprávami

2.5. podpora miest k adaptácii na nepriaznivé dôsledky zmeny klímy

Termín: priebežne

Gestor: MŽP SR

Spolupráca: MZ SR

- uskutočnenie spoločnej konferencie o význame adaptačných opatrení
- permanentná spolupráca s MŽP SR a MZ SR
- účasť na diskusiách o význame obehového hospodárstva

2.6. podpora biodiverzity v mestách a obciach

Termín: priebežne

Gestor: MŽP SR

Spolupráca: MZ SR

- Ochrana a tvorba zelenej infraštruktúry, prepojením na ochranu zdravia ľudí.

ĎAKUJEME ZA POZORNOSŤ

---

erika.horanska@mindop.sk